

TEOSOFINEN LIIKE JA APOSTOLI PAAVALI

Pekka Ervastin esitelmä Ruusu-Ristin vuosikokouksessa vuonna 1934

Aikoessani nyt tänä iltana pitää pienen esitelmän tai puheen, täytyy minun aloittaa anteeksipyyntöllä ja pyytää, että suotte minulle myötätuntonne. Harvoin minulle tapahtuu, että minä saan niin proosallisen taudin kuin nuhan. Mutta se on nyt tapahtunut ja tänään äänenikin laski. Suokaa se minulle anteeksi.

Niinkuin tässä ohjelmassa ilmoitetaan, olen valinnut puheeni aiheeksi „Teosofinen liike ja Apostoli Paavali“. Tuohan on jo nimessä hieman yllättävä yhdistelmä. Sentähden onkin tarpeellista, että ensin luon pienen silmäyksen siihen, mikä on teosofinen liike, ja sitten apostoli Paavaliin. Nyt en tietenkään aio, enkä voi puhua teosofisesta liikkeestä enempää kuin apostoli Paavalistakaan millään tavalla tyhjentävästi. Minun täytyy ainoastaan kosketella jotain yleisiä seikkoja niiden suhteen, kosketella sitä, mikä mielestäni on tällä hetkellä tärkeätä ja tarkoituksellista. Tahdon puhua ainoastaan pari sanaa yhdestä ainoasta teosofisen liikkeen puolesta ja sen yhteydessä mainita jotain apostoli Paavalista. Sillä onhan harvinaista, että puhutaan kristitystä apostoli Paavalista teosofisen liikkeen yhteydessä. En tiedä, onko sitä ennen tapahtunut.

Kun nyt ajattelen teosofista liikettä, silloin keskittyy huomio vain siihen alkuun, siihen, mistä se liike on kotoisin ja saanut alkuperänsä. Te täällä tunnette, mihin teosofinen liike tähtää ja

mitä itse teosofinen liike on, tunnette, että se on jollain tavalla uskonnollinen liike, vaikka ei missään tavallisessa merkityksessä, ja että se ei suinkaan ole mikään uusi kirkkosuunta. Vaan, että se on uskonnollinen siinä merkityksessä, että se puhuu uskonnoista ja että se puhuu kaikista maailman uskonnoista, mitä niistä yleisemmin ilmenee. Se tutkii, mistä uskonnot ovat alkunsa saaneet ja mitä ne ovat; viittaa siihen, kuinka tieteet ja taiteet, yhteiskunnallinen elämä, kansainvälinen elämä ja koko maapallon elämä, kuinka kaikki tuo elämä monissa vivahduksissaan on yhteydessä uskonnon tosiolemuksen kanssa, kuinka se valaisee kaikkia elämän eri muotoja.

Teosofinen liike ei siis millään tavalla ole tahtonut olla muuta kuin jokapäiväistä elämää. Se ei ole tahtonut olla mitään sunnuntaiuskontoa. Eikä se ole mikään tapa tulla autuaaksi ja pelastua johonkin iankaikkiseen elämään. Vaan se tahtoo silmännähtävästi valaista elämän kaikkia puolia sen kaikilla aloilla, olivat ne mitä laatua tahansa. Ja tämän teosofisen liikkeen te enemmän tai vähemmän kaikki tunnette.

Mutta mikä minun mielestäni on kaikkein tärkein teosofisen liikkeen yhteydessä, johon yhteyteen kuuluu monia eri seuroja, niinkuin meidän Ruusu-Ristimmeekin, on se, mikä arvo niillä kullakin on sisäisessä, henkisessä merkityksessä. Nämä eri seurat voivat olla enemmän tai vähemmän puutteellisia, mutta joka tapauksessa kuuluvat kaikki nuo eri seurat teosofiseen liikkeeseen ja ilmentävät tämän liikkeen tarkoitusta.

Tämä teosofinen liike, kuten ehkä olette kuulleet, on alkuperältään sangen salaperäinen. Se väittää, että sen oma alkuperä on yhtä vanha kuin kaikki maailman uskonnot. Ja mikä on kaikkien uskontojen alkulähde, ja mikä on tämän teosofisen liikkeen alkuperä? Se on, kuten olemme kuulleet, kotoisin eräästä veljeskunnasta, joka on olemassa maan päällä ja jonka jäseniä elää tämän ihmiskunnan keskuudessa, vaikka

elävät enemmän salattuina ihmisiltä. Elävät sillä tavalla, että ihmiset eivät heitä tunne. Jos joku sen veljeskunnan jäsenistä eläisikin meidän keskellämme, emme häntä tuntisi siksi. Tuon veljeskunnan sääntönä on ollut aina, että sen jäsenet saavat toimia salassa. Joskus voi joku sen jäsenistä toimia tavallaan julkisesti, vaikkakaan ei veljeskunta sinään toimi julkisesti. Eivät sen veljet nouse näyttämölle ja sano: „tässä minä nyt olen“, vaan aina, jos veljeskunta antaa tietoa itsestään, lähettää se jonkun veljen maailmaan, ja hän elää verrattain ihanteellista, puhdasta ja selittämättömän yli-inhimillistä elämää. Harvoin toiset ihmiset tahtovat häntä ollenkaan ymmärtää, eikä ymmärtää, että sellaista voisi olla olemassa. Ja me ihmiset lohdutamme itseämme sillä usein, varsinkin silloin, kun joku sellainen on poistunut maan päältä, että ei hän ollut samanlainen kuin me. Hän oli kuin Jumala maan päällä. Ja me olemme kristikunnassa tottuneet ajattelemaan, että Jeesus Kristus oli jumalallinen olento, Jumala maan päällä. Niinkuin kreikkalaiset saattoivat ajatella muutamista ihmisistä, että he olivat Jumalia. Samoin muutkin vanhat kansat. Kristikunta yksin on saattanut ajatella, että se oli itse Jumala, joka kaksituhatta sitten vaelsi maan päällä, että hän oli itse äärettömyyksien Jumala. Ei siinä ole mitään pahaa, eikä se häiritse hänen työtänsä, mitä varten hän oli tullut maailmaan.

Jos me itse tahtoisimme aivankuin vapauttaa itsemme, silloin ajattelisimme häntä, silloin tuntisimme, että meidän pitäisi yrittää olla vähän parempia, yrittää kulkea hänen jäljissänsä. Mutta me lohdutamme itseämme sillä, että hän on niin jumalallinen olento, että emme kykene kulkemaan hänen jäljissään. Niin on kansoissa aina tehty. Niin on ajateltu aina kaikista suurista ihmisistä.

Nämä suuret ihmiset ovat aina perustaneet suuria uskontoja. He ovat antaneet uutta sisältöä ihmisten jokapäiväiseen

elämään. He ovat sanoneet: me näytämme teille tien, mihin on pyrittävä, jotta tekin saavuttaisitte tuon ihmeellisen autuudentilan, tuon jumalallisen elämän, jossa me elämme. Sillä tavalla nuo suuret olennot ovat aina opettaneet ja puhuneet. Ja jos me olisimme kuulleet enemmän heidän ääntänsä ja koettaneet heitä seurata, niin kukaties, ehkä tämä elämä jo maan päällä olisi vähän parempaa kuin nyt. Sillä turhaa on meidän haaveilla mistään pysyväisestä onnen ikuisesta kodista, ennenkuin olemme luoneet kodin onnelle ja autuudelle, ennenkuin olemme perustaneet sen omissa sydämissämme, ja sillä tavalla ottaneet osaa onnen valtakunnan luomiseen maan päällä. Emme mielestämme käsitä koko asiaa kuoleman jälkeiseksi tilaksi. Tahdomme kosketella elämää ainoastaan maaelämän kannalta ja uskomme, että täällä on kaikki pahaa ja itsekästä. Siinä me juuri erehdymme, kun uskomme näin. Sillä tämä maa, jonka pinnalla asumme, se ei ole ollenkaan tehty helvetiksi, vaan juuri meidän tulevaksi paradiisiksemme. Meidän pitää vain ymmärtää, mikä on meidän elämämme tarkoitus, mitä varten olemme tänne syntyneet. Kun ajattelemme ja etsimme ensin Jumalan valtakuntaa, silloin tulemme huomaamaan, „ettei“, kuten Jeesus sanoi, „Jumalan valtakunta ole siellä eikä täällä“, vaan meidän pitää ajatella, että itse avaamme itseämme vastaanottamaan Jumalan valtakuntaa. Silloin tämä maa muuttuu varmasti Jumalan valtakunnaksi, paradiisiksi. Se on hiukan katkeraa meille, sillä me ajattelemme, että elämä on niin raskasta. Nuorina me kyllä unelmoimme siitä paradiisista. Sitä varten ihminen on täällä, että hän loisi ikuista elämää.

Tämä olkoon ohimennen sanottu. Siihen ovat kaikki uskontojen suuret opettajat viitanneet. Tarkoitan sellaisia kuin Buddha, Zoroaster, Jeesus Natsarealainen y.m. He ovat jokainen tarkoittaneet juuri tämän maan luomista paradiisiksi. Sillä tämä maa on ihana. Katsokaa, kuinka kaunis, kuinka

Jumalat ovat järjestäneet täällä kaiken ihmeellisen kauneuden mukaan mallin mukaan, ja silloin ymmärrätte, että tehtävä on Jumalan työtä, hoidettava sitä luonnon työtä, jonka ihmeelliset Jumalat ovat panneet alulle. Alkakaia kiinnittää huomiota siihen, että luonnossa on paljon jumalallisuutta. Muistakaa, mitä esimerkiksi apostoli Paavali sanoi: koko luomakunta on kuin työnnetty olemaan tuollaisessa, kunnes Jumalan Pojat tulevat maan päälle. Silloin kun he, täynnä totuutta, näyttävät toisille ja olemassa olevalle elämälle, mitenkä on eletävä, mitenkä on rakennettava tämä maa paradiisiksi, silloin muuttuu luomakunta ja pääsee huokauksesta, herää tuntemaan ja näkemään, että nuo olennot, joita olemme aina pelänneet, että he meitä hallitsevat, että he eivät olekaan mitään pahoja, että nuo olennot ovat hyviä olentoja, rakastavia olentoja, sellaisia, jotka meidän parastamme tahtovat. Silloin kyllä tämä maa muuttuu paradiisiksi. Kun matkustatte, niin näette, kuinka kaikkialla on kaunista. Ja samalla voitte nähdä, kuinka se isänmaa, johon olette syntyneet, on kaikista kaunein. Ja samalla tunnette, että suuri on ihmisen tehtävä.

Teosofinen liike sai alkunsa tästä ihmeellisestä, pyhästä veljeskunnasta. Ja te muistatte, että oli kaksi tämän veljeskunnan veljeä, joita nimitetään Mestareiksi. Heidän työväliseensä oli Helena Blavatskaja. Ja hän loi teosofisen liikkeen ensinnä täällä näkyväisessä maailmassa. Tämä on se seikka, johon minä soisin, että kiinnittäisimme huomiota. Teosofinen liike on korkeudesta kotoisin. Se sai alkunsa henkimaailmasta. Ja kun tämän seikan pidämme mielessämme, silloin syntyy meissä kysymys: Missä suhteessa tämä teosofinen liike on meidän kristikuntaamme? Silloin saamme jo heti kuulla, että kristinuskon perusti Jeesus Natsarealainen, joka oli tuon veljeskunnan lähetti. Ja niihin teologisiin kysymyksiin en täällä kajoa. Mutta samalla voimme kysyä: entä hänen

apostolinsa? Nuo suuret, voimakkaat olennot, jotka perustivat kristinuskon, ketä he olivat? Jos Jeesus Kristus oli ensimmäinen suuri ihmiskunnan vapahtaja, niin hänen työnsä muutamattajat, missä he ovat? Ovatko he kuolleet pois, niinkuin kaikki ihmiset? Ja mikä on tuo salainen veljeskunta? Täytyy muistaa silloin, että salaisen veljeskunnan jäsenet, joskin muutamattajat ovat tunnettuja, niin muut eivät sitä ole. Ja se ei silloin merkitse, että nuo olisivat heränneet jonakin määrättyä hetkenä täällä ja sitten kuolleet pois. Vaan se merkitsee, että he yhä elävät. Ei Buddha ole kuollut, ei Zoroaster, eikä kukaan niistä ihmisolennoista, jotka tämän maan päällä ovat ihmisille apuaan antaneet. Ei Jeesus Kristus ole kuollut. Ei sitä kukaan usko kristikunnassa. Kristikunta uskookin, että Jeesus Kristus yhä elää tänä päivänä. Joskin eivät kaikki tunne, että hän elää. Ja meistä tuntuu, että Buddha on kuollut, mutta jokainen buddhalainen uskoo, että hän elää. Ja niin on joka uskonnossa. Jokaisen uskon tunnustaja ajattelee, että perustaja yhä elää.

Ja tämän saamme me oppia teosofisessa liikkeessä, että kaikki nuo suuret ihmiset, jotka muodostavat tuon ihmeellisen veljeskunnan, he yhä elävät. Ja silloin me puolestamme vavisten kysymme, entä nuo ihmeelliset, lapsuudesta rakkaat apostolit, elävätkö he? Kuuluvatko he yhä tuohon henkisten sankarien veljeskuntaan? Vai ovatko he olleet muuten nerokkaita ihmisiä? Ja jos emme osaa kaikista apostoleista sanoa, mihin he kuuluvat, niin voimme kuitenkin tietää jotain muutamien suhteen. Ja niistä ensimmäinen on apostoli Paavali.

Mitä me historiallisesti tiedämme hänestä? Kun luumme hänen omia kirjeitänsä, mitä me silloin hänestä tiedämme? Meidän oppineet tutkijamme ovat yhtä mieltä siitä, että hän oli hieman erilainen kuin toiset apostolit. Hän ei ollut syntynyt itse Juudan maalla. Hän oli yhtä paljon kreikkalainen kuin juutalainen. Ja hän erosi juuri siinä suhteessa noista toisista

apostoleista ja kristityistä, että hän tahtoi, että pakanoille piti ilmoitettaman uutta sanomaa. Ja että pakanoitten ei tarvinnut sitä varten tulla juutalaisiksi, niinkuin nuo monet muut ajattelivat, kuten näemme Apostolien Teoissa, eikä ympärileikatuiksi. Ja apostoli Paavali puolestaan vaati sitä, että kun pakanat tulevat kastetuiksi, ei heidän tarvitse tulla ympärileikatuiksi.

Ja kun me luemme sitten apostoleista Pietari ja Jaakob, niin saamme tietää, että kun he keskustelivat apostoli Paavalin kanssa tästä asiasta, että he heti ymmärsivät, ettei meidän kristinuskomme saa olla riippuvainen mistään ulkonaisista muodoista. Vaan pakanain pitää saada tulla vapaasti kastetuiksi. Näin he päättivät ja antoivat kaiken siunauksensa apostoli Paavalille ja Barnabaalle.

Tämä Paavali oli saanut herätyksensä eräässä merkillisessä tapahtumassa. Hän oli tosin kyllä katselijana, mutta sittenkin aktiivisena katselijana, sillä hän oli niiden puolella, jotka Stefanusta kivittivät.

Stefanus oli sivistynyt ja oppinut mies, joka julkisesti korkeimpien juutalaisten ylipappien edessä tunnusti uskonsa epäilemättä ja tunnusti, että Jeesus Kristus oli tuonut uuden lain maan päälle. Mooseksen laki ei enää mitään merkitse sille, joka tahtoo tulla kristityksi. Niin rohkeasti hän puhui ensimmäisenä. Ja monet mielistyivät häneen. Paavalikin kuuli hänestä. Ja hän oli silloin mukana kun päätettiin, että tuo mies on kivitettävä Jumalan pilkkaajana, ja hän on kivitettävä kuoliaaksi. Ja sanotaan, että hän vartioi murhaajien vaatteita, kun he rupesivat kiviä heittämään Stefanukseen ja tappoivat hänet.

Muistatte, kun Stefanus kivitettiin, tuli henki hänen päälensä ja hän polvilleen langeten huusi: „Minä näen taivaat auki ja minä annan henkeni Isän käteen ja tuon Vapahtajan käteen,

jonka Hän lähetti.“ Ja sitten hän rukoili: „Anna anteeksi heille, jotka minua kivittävät, sentähden, että he eivät tiedä, mitä he tekevät.“

Paavali ihmetteli, että mikä loisto on tuon miehen silmissä? Kuinka hän saattaa kärsiä ja kuolla noin tyynesti ja iloisesti? Mikä usko ja tieto hänellä on?

Eikä kestänyt niin kauan ennenkuin Paavali kääntyi kristityksi. Damaskuksen tiellä hän sai kokea Jumalan Poikaa, jonka täytyy syntyä joka ihmisen sydämässä. Hän sai nähdä, kuinka Jeesus Natsarealainen, jota hän oli vainonnut, kuinka Hän oli Jumalan täyttämä, ja sanoi hänelle: „Saulus, miksi minua vainoot?“

Ajatella tuollaisen oppineen ihmisen viisautta, kuinka se kaikki meni murskaksi. Hän oli, ja me ymmärrämme, että se oli Jumalan ihme tällainen, että hän oli kutsuttu suuriin tehtäviin, koska hän ei kieltäytynyt, vaan koska hän julkisesti tunnusti: „Minä olen syntiä tehnyt ja väärin olen tehnyt ja pyhiä vainonnut, mutta tästä lähtien en tahdo enää sitä tehdä, vaan heidän asiansa on minun asiani.“

Ja tämä Paavali tuli sitten pakanoitten apostoliksi, tuli kristinuskon ja kirkon perustajaksi. Ja hän, me voimme sen ymmärtää, hän tuli kyllä sen ihmeellisen veljeskunnan jäseneksi. Sentähden, että Paavali astui rohkeasti niiden ihmisten joukkoon, jotka aina tahtovat tehdä työtä ihmiskunnan puolesta. Eikä hän heti tullut kuolemattomaksi, kuten Jeesus. Hän kuoli Paavalina ja syntyi jälleen, koska hän on useampia kertoja muuttanut nimeä ja vaatteita. Mutta hän ei ole muuttanut omaa itseään. Ja hän elää tietysti nytkin, tänä päivänä.

Tämä on juuri se tärkeä kohta, että me kaikki ymmärtäisimme Paavalin myös elävän. Hänellä ei ole sitä nimeä, mutta hän on se sama henkiolento ja hän on yhtä innostunut todellisesta kristinuskosta. Hän on Jeesuksen suuri auttaja.

Hän tahtoo tehdä, mitä voi, kristinuskon hyväksi. Ja hän, tämä Paavali, hän on katsellut tätä teosofista liikettä. Hän ei ole liittynyt siihen liikkeeseen, niinkuin ne kaksi muuta. Hän pysyi samalla kannalla kuin nuo Veljeskunnan jäsenet täällä Euroopassa ja muualla. Sillä ainoastaan ne kaksi olivat valmiit uhrautumaan tuolla tavalla. Paavali ajatteli: onkohan aika tullut? Paavali, joka oli monta kertaa yrittänyt puhdistaa kristinuskoa, hän oli vähän epäilevällä kannalla, koska hän oli aina huomannut, etteivät toiset aina pysyneet apostoli Paavalin kannalla. Mutta hän oli kuitenkin täydellisen myötätuntoinen. Eikä koskaan Salaisen Veljeskunnan Mestari aseta mitään esteitä toisen Veljen työlle. Ei missään ole sellainen mahdollista, vaan jokainen auttaa. Mutta kaikki eivät ota vastuuta päällensä.

Mutta monet muut Mestarit, jotka keskustelivat asiasta, olivat jollain tavalla innostuneita asiasta, olivat asettuneet apostoli Paavalin kannalle. Mutta juuri täällä Euroopassa ajattelivat hyvin monet Mestarit, että he voisivat ryhtyä ehkä jotain tekemään. Ja kun he näkivät, millä tavalla teosofinen liike tahtoi tehdä työtä, ha alkoivat nähdä, että tämä teosofinen liike valmistaa maaperää. Sillä sen tarkoitus on vaikuttaa elähdyttävästi kaikkiin uskontoihin niin, että jokaisessa uskonnossa alettaisiin seurata alkuperäistä oppia. He näkivät tuon. Ja se oli heille niin erikoisesti sympatista. Ja niin Paavali joidenkuiden Mestarien kanssa sanoi, että tuo teosofinen liike valmistaa vaikuttavasti siihen työhön, jotenka meidän täytyy ryhtyä siihen työhön.

Ja sentähden nämä toiset, Paavali niiden joukossa, siis vuonna 1925, alkoivat ja tahtoivat ryhtyä kristikuntaa puhdistamaan. Vaikka en tahdo mitään tästä asiasta nyt ruveta puhumaan. Niin kuitenkin jokainen tiedätte, että merkillisiä liikkeitä ja herätteitä on tapahtunut. Katsokaa, kuinka Saksassa

ja Ruotsissa itse arkkipiispa, katsokaa, kuinka täällä alkaa olla levotonta. Ajatellaan, että täällä pitäisi päästä syvempään uskoon. Mutta odottakaa, niin nekin kirkastuu, vaikka meillä on nyt hämärää. Ja tullaan näkemään, että kristikunta kyllä tulee esittämään suurella voimalla, mitä kristinusko on. Sanotaan ennustuksen mukaan, että tuon herätyksen pitäisi tulla pohjolasta. H.P.B. on viitannut Suomeen. Ja se saattaa merkitä, että H.P.B. on päättänyt syntyä Suomeen jatkamaan teosofista liikettä. Ja mitenkä me osaamme sitä valmistaa? Se tapahtuu sillä tavalla, että me puhdistamme itseämme ja yhteisvoimin teemme työtä puhdistetun kristinuskon puolesta. Paavali on mukana tässä työssä. Hän tahtoo auttaa kaikkia, jotka vilpittömästi tahtovat palvella tätä kristinuskon todellista asiaa.

Lopetan sillä, että jos voitte uskoa, niinkuin minä uskon ja tiedän, että apostoli Paavali elää, se suuri ihminen, jonka me tunnemme sillä nimellä, että se suuri ihminen on mukana siinä työssä, joka on pantu alkuun.